Промет генетички модификованих организама у Србији биће дозвољен најраније за три године, сазнаје “Блиц”. Србија практично мора да дозволи промет (не и производњу) јер је то услов за наш улазак у Светску трговинску организацију (СТО).

Питање да ли ће се ГМО наћи у слободној продаји у Србији и када већ годинама заокупља јавност, а одговор се коначно назире. Према незваничним сазнањима “Блица”, нови закон о ГМО, према којем ће бити дозвољен промет, али не и узгој оваквих организама, планиран је за 2020. годину. До тада би Савет за безбедност хране, који је формиран у мају, требало да одреди под којим условима ће Србија дозволити трговину ГМО производима.

Министар пољопривреде Бранислав Недимовић најавио је приликом формирања Савета да би било каква политичка одлука, пре стручне, била преурањена, и додао да је важно да “ту не погрешимо”. Ипак, спуштање рампе на трговину ГМО је сасвим логично пошто се са садашњим законом, који га у потпуности забрањује, Србија не може наћи у СТО. Такође, оваква одлука је и пожељна јер ће законом бити прописана обавеза да ГМО производи буду обележени, што значи да грађани више неће сумњати у порекло намирница. Дакле, потрошачи ће јасно бирати између ГМО и класичних производа.

У Министарству пољопривреде истичу да ће посебну пажњу обратити на све ризике:

- Израда новог Закона о ГМО тренутно није на дневном реду министарства. А ако буде, у његову израду ће бити укључена стручна и грађанска јавност, при чему ће здравствена безбедност становништва бити апсолутно приоритет.

Директор Удружења "Жита Србије" Вукосав Саковић наглашава да Србија пре или касније мора да учини уступке према ГМО.

- Ако желимо да уђемо у Светску трговинску организацију, морамо да дозволимо промет ГМО. Уосталом, то су урадиле и земље Европске уније. Питање је само када ћемо и како то урадити. Најбитније је да забранимо узгој ГМО и да сачувамо нашу производњу и производе и наплатимо их на светском тржишту. Зато је значајно да када дозволимо промет, ГМО производи буду јасно обележени како бисмо знали о чему се ради - каже Саковић.

Петар Богосављевић из Удружења за заштиту потрошача залаже се за доношење закона којим би се органски и конвенционални производи заштитили од генетички модификованих.

- Потрошачи не смеју да буду експеримент за производе настале укрштањем биљног и животињског света. Проблем је што се последице коришћења таквих производа могу осетити тек касније, у другој или трећој генерацији. Зато би требало искористити памет наших генетичара како би се ризик избегао - објашњава Богосављевић.

Производња опасна због пестицида

За разлику од промета, производња ГМО би могла да има негативне последице. Наиме, ширењем генетички модификованог семена шири се и палета хемијских средстава за заштиту. Та средства су, упозоравају стручњаци, крајње непријатељска према

оригиналним врстама и то у дугом периоду. Најпознатији је “роундап” пестицид, заснован на веома отровном глифосату, а готово сав ГМО материјал из палете најпознатијег светског произвођача “Монсанта” носи ознаку “роундуп реаду”, што га, за разлику од оригиналне врсте, чини отпорним на глифосат. Употреба таквих пестицида уништила би неколико генерација органских врста, тврде стручњаци. Код производње је проблем и што семе сваке наредне године морате куповати од произвођача од кога сте купили први пут, због чега постајете зависни од њега.

(Блиц)